

12. helluntain jälkeinen viikko, maanantai

Päivän epistola

(2. Kor. 5: 10 – 15)

”Veljet, meidän kaikkien on tultava Kristuksen tuomioistuimen eteen, jotta kukin saisi sen mukaan, mitä ajallisessa elämässään on tehnyt, hyvää tai pahaa. Kun siis tiedämme, mitä Herran pelko on, me koetamme saavuttaa ihmisten luottamuksen. Jumala kyllä näkee, millaisia me olemme, ja toivon teidänkin sisimmässänne näkevän sen. Emme me ryhdy taas suosittelemaan itseämme teille. Haluamme vain antaa teille aiheita olla ylpeitä meistä, niin että pystytte vastaamaan niille, jotka kerskuvat sillä, mikä näkyy ulospäin, eivätkä piittaa siitä, mitä on sydämessä. Jos olemmekin olleet suunniltamme, se on tapahtunut Jumalan tähden. Jos taas esiinnyimme hillitysti, teemme sen teidän tähtenne, sillä Kristuksen rakkaus pakottaa meitä. Me näet päättelemme näin: Kun yksi on kuollut kaikkien puolesta, niin kaikki ovat kuolleet. Ja hän on kuollut kaikkien puolesta, jotta ne, jotka elävät, eivät enää eläisi itselleen vaan hänelle, joka on kuollut ja noussut kuolleista heidän tähtensä.

”Tuomioistuimen eteen” korostaa ihmisen ruumiin merkitystä, sillä meidät tuomitaan ”sen mukaan, mitä ajallisessa elämässään on tehnyt hyvää tai pahaa.” Kaikki ihmiset tulevat olemaan tuomioistuimen edessä, niin uskovat kuin ne, jotka eivät usko. Tuomio tulee sen mukaisesti, miten ihminen uskoo, ihmisen todellinen usko tulee ilmi hänen teoissaan. Teksti motivoi kuulijaa (lukijaa) toimimaan oikein.

Paavali koetaa vakuuttaa kuulijoita (lukijoita) kahdella eri tavalla. Ensin on Herran pelko ja toinen on Kristuksen rakkaus meitä kohtaan. Näin ihmisiä kehoitetaan elämään Kristukselle, kohti iankaikkista elämää.

Paavali siirtyy käsittelemään sovinnon tekemistä. ”Koetamme saavuttaa ihmisten luottamuksen” kertoo Paavalin hyväksyvän hänen vastustajiensa kuvauksen hänen palvelutehtävästään. ”Sisimmässään näkevän” on vanhemman käännöksen mukaan ”omissatunnoissanne meidät tunnette”. Tällä tarkoitetaan oikeaa näkökykyä, totuuden etsimistä.

”Emme me ryhdy taas suosittelemaan itseämme teille.” Tässä Paavali toistaa itseään, hän oli kirjoittanut tästä jo vähän aikaisemmin (2. Kor. 3: 1). Suosituskirjeet olivat tuohon aikaan yleinen tapa. Paavalin vastustajat Korintissa olivat arvostelleet häntä siitä, että hän itse suositteli itseään.

Paavali ei tarvinnut Korinttiin suosituskirjeitä, sillä Korintin seurakunnan olemassaolo oli hänen suosituskirjeensä.

”Haluumme vain antaa teille aihetta olla ylpeitä meistä, niin että pystytte vastaamaan niille, jotka kerskuvat sillä, mikä näkyy ulospäin.” Paavali antaa siis taustatietoa korinttilaisille, jotta he voivat vastata Paavalin vastustajille. Paavalin vastustajat kiinnittivät huomionsa vain ulospäin näkyviin asioihin. ”Jos olemmekin olleet suunniltamme” tarkoittaa uskonnollista hurmioitumista. Jotkut pitivät tällaista tapahtumista todisteena siitä, että ihminen on oikea Jumalan palvelija. Paavalin mukaan hillitysti esiintyminen tapahtuu seurakunnan jäsenten takia. Aistien ja tunteiden itsehillintä on välttämätöntä rakkaudelle.

”Kristuksen rakkaus” tarkoittaa Kristuksen osoittamaa rakkautta, joka on meille oikean rakkauden olemassaolo. ”Pakottaa meitä”: Paavali tuntee, että hänellä ei ole muuta vaihtoehtoa kuin jäljitellä Kristuksen epäitsekkyyttä. ”Yksi on kuollut kaikkien puolesta” on muunnelma perinteisestä muodosta, jolla korostetaan sitä ihmisten määrää, joka hyötyy Kristuksen kuolemasta. ”Niin kaikki ovat kuolleet” on vaikeaselkoinen. Kristuksen pelastusteko tuo uuden elämän, mutta Jumalalle vihamieliset kuolevat. Tämä ei tarkoita fyysistä kuolemaa, vaan hengellistä, eroa Jumalasta, sitä, ettei pääse Jumalan valtakuntaan. Uuden elämän on tultava ilmi ihmisen toiminnassa, jota ohjaa Kristus. Hänen kuolemansa muiden puolesta pitäisi olla meidän elämämme esikuva; rakkaus muita kohtaan.

Nyt siirrytään lukemaan arkipäivisin pyhän evankelista Markuksen evankeliumia, lauantaisin ja sunnuntaisin luetaan edelleen Matteuksen evankeliumia.

Päivän evankeliumi

(Mark. 1: 9 – 15)

”Niinä päivinä Jeesus tuli Galilean Nasaretista, ja Johannes kastoi hänet Jordanissa. Vedestä noustessaan Jeesus näki, kuinka taivaat aukenivat ja Henki laskeutui häneen kyyhkysen tavoin. Ja taivaista kuului ääni: ”Sinä olet minun rakas Poikani, sinuun minä olen mieltynyt.” Heti sen jälkeen Henki ajoi hänet autiomaahan. Neljäkymmentä päivää hän oli autiomaassa Saatanan kiusattavana. Hän eli villieläinten joukossa, ja enkelit pitivät hänestä huolta. Kun Johannes oli vangittu, Jeesus palasi Galileaan ja julisti Jumalan evankeliumia. Hän sanoi: ”Aika on täyttynyt, Jumalan valtakunta on tullut lähelle. Kääntykää ja uskokaa hyvä sanoma!”

Samantapainen kertomus löytyy kaikilta evankelistoilta (Matt. 3: 13 – 17; Luuk. 3: 21 – 22; Joh. 1:

29 – 34).

Galilean Nasaret oli pieni kylä noin 25 km:n päässä Gennesaretin järvestä sen itäpuolella. Matka kastepaikalle on noin 130 km.

”Johannes kastoi hänet” on hyvin pelkistetty kuvaus verrattuna muihin evankeliumeihin. Tässä ei ole mainintaa Johannes Kastajan julistamasta kehotuksesta katumukseen ja kääntymiseen kohti Jumalaa. Markus ei mainitse syytä miksi Jeesus vastaanotti kasteen. Hänen kirjoittamisensa syy on se ilmestys, joka paljastaa, kuka Jeesus on.

Todellakin, Jeesus ei ollut tehnyt syntiä, Hänen ei sen takia tarvinnut tulla Johanneksen luo. Hänen ei myöskään ole kaduttavaa, Hänen ei siis tarvitse kääntyä Jumalan puoleen, sillä Hän oli jo Jumalan yhteydessä. Hän ei myöskään tullut Johanneksen luo saadakseen Hengen, sillä Hänellä jo oli Henki. Hän tuli silloin, kun oli paljon väkeä, jotta Johanneksen suorittaman kasteen yhteydessä tapahtuva Jumalan ilmestyminen julistaisi Hänestä maailmalle. Sen takia kirkko nimittää Kristuksen kasteen tapahtumaa Teofaniaksi, Jumalan ilmestymiseksi.

Voimme nähdä tässä myös uskollisuuden Vanhan testamentin profeetoille. Profeettoja tuli kuunnella. Heidän opetuksensa piti huomioida. Jeesus tekee sen ja tulee profeetan kehotuksesta kasteelle, vaikka Hän ei sitä tarvitse.

”Hän näki” voitaisiin nykyajan hengessä tulkita Jeesuksen henkilökohtaiseksi näyksi. Tämä ei todennäköisesti ollut Markuksen tarkoitus. Emme saa tulkita tätä myöskään siten, että tämä kertomus olisi jotenkin yhteydessä vanhan kirkon kastekäytäntöön.

”Taivaat aukenivat” kertoo ajan, jolloin ihmiset olivat erossa Jumalasta, päättäneen, ja yhteyden taivaan ja maan välillä alkaneen (Jes. 64: 1). ”Henki laskeutui häneen kyyhkysen tavoin” ilmaisee myös yhteyden taivaan ja maan välillä. Kuvaus ”kyyhkysen tavoin” tulee luomiskertomuksesta, siellä Jumalan henki liikkui vetten päällä (1. Moos. 1: 2). ”Ja taivaista kuului ääni” tulee rabbiinisesta kirjallisuudesta, jossa kerrotaan ”äänen tyttärestä”, joka myös kertoo Jumalan ilmoituksesta. Nämä kaikki kolme valmistavat seuraavaksi kerrottavaan Jeesuksen tunnistukseen.

Hengen laskeutuminen muistuttaa meitä myös siitä, että kasteen yhteydessä meidät voidellaan ja me saamme Pyhän Hengen armolahjan.

”Sinä olet minun rakas Poikani” . Vanhan testamentin teksteistä tämä löytyy Psalmeista (Ps. 2: 7), jossa ei mainita sanaa ”rakas”. Sana löytyy esimerkiksi Mooseksen kirjoista (1. Moos. 22: 2). Tämä ei merkitse adoptiota, että Jumala olisi ottanut Jeesuksen pojakseen kasteen yhteydessä. Tässä vahvistetaan tai annetaan julki jo olemassa oleva suhde Jumalan ja Jeesuksen välillä. ”Sinuun minä olen mieltynyt” heijastaa Jesajan kirjaa (Jes. 42: 1). Siinä kuvataan Jumalan ja Hänen Valittunsa yhteyttä. Nyt evankeliumin lukija ymmärtää, että Markuksen evankeliumi kertoo Jumalan Pojasta.

Tässä tapahtumassa on toimimassa koko Pyhä Kolminaisuus. Isän ääni todistaa Pojasta, joka on kastettavana ja Pyhä Henki läsnäolollaan vahvistaa tuon todistuksen.

”Heti” korostaa tapahtuman dramaattisuutta. Markus kertoo yksinkertaisesti sen, että Saatana kiusasi Jeesusta autiomaassa neljäkymmentä päivää ennen Hänen julkisen toimintansa alkamista. Matteus kuvaa saman tapahtuman paljon pidemmin ja yksityiskohtaisemmin. Autiomaan tarkoittaa todennäköisesti samaa Juudean autiomaata, missä Johannes Kastaja toimi. Kristuksen toiminta autiomaassa on meille esimerkki vastustaa Saatanan kiusauksia kasteemme jälkeen.

Luku neljäkymmentä ei todennäköisesti viittaa Israelin kansan nelikymmenvuotiseen erämaavaellukseen, vaan Mooseksen viipymiseen vuorella, kun hän sain laintaulut (2. Moos. 34: 28) tai profeetta Eliaan matkaa Horebin vuorelle (1. Kun. 19: 8).

Vanhan testamentin Saatana kuvataan jonkinlaisena syyttäjänä (Job: 1 – 2, Sak. 3: 1 – 2) tai tuhon tuojana (1. Aik. 21: 1). Juutalaisissa lopun aikaa käsittelevissä teksteissä hän on Jumalaa vastustavan opposition johtaja. Tässä hän laittaa Jeesuksen jonkinlaiseen kokeeseen, jonka luonnetta teksti ei paljasta. Jeesus suorittaa kokeen ja selviää voittamalla Saatanan.

Juudean erämaassa on villieläimiä. Enkelien huolenpito Jeesuksesta erämaassa toistaa psalmin ajatuksen (Ps. 91: 9 – 11).

”Kun Johannes oli vangittu” sisältää verbin ”annettu”, jota Markus käyttää myös Jeesuksen kärsimyshistorian yhteydessä. Näin Johannes Kastajan usko ennakoii Jeesuksen uskoa ja kohtaloa.

”Galileaan” merkitsee paluuta kotiseudulle. Jeesus oli ollut Johannes Kastajan luona ja autiomaassa Juudeassa. Galilea on oleva Jeesukselle paikka, jossa Hänen julistuksensa otetaan vastaan. Juudeassa vastaanotto on vähäisempi.

”Julisti Jumalan evankeliumia” eli hyvää sanomaa. Tästä toiminnasta löydämme viitteitä Vanhasta testamentista (Jes. 40: 9, 41: 27, 52: 7, 61: 1 – 2). Tämä hyvä sanomaa tulee Jumalalta ja sisältää Jumalan toiminnan.

”Hän sanoi” viittaa tätä seuraavaan tekstiin, jossa on toisaalta varoitus aikojen loppumisesta ja se sisältää Jeesuksen opetuksen keskeisimmän sisällön, jota Hän aukaisee koko loppu evankeliumissa. ”Aika on täyttynyt” on juutalainen tapa lopun aikaa käsittelevässä kirjallisuudessa jakaa aikaa aikakausiin. Ajan täytyessä Jumalan valtakunta ilmestyy. Jeesus on varma asiasta: ”Jumalan valtakunta on tullut lähelle.” Juutalaisessa ajattelussa Jeesuksen aikana Jumalan valtakunnan tuleminen merkitsi Jumalan voiman osoittamista ja tuomiota, tulevaa Jumalan valtaa yli kaiken luodun. Tämä on ”tullut lähelle”.

”Kääntykää ja uskokaa hyvä sanoma!” Jumalan valtakunta vaatii uutta suhtautumista elämään. Hyvä sanoma on ilmoitus mahdollisuudesta pelastukseen. Usko heijastaa sitä uskoa, mikä opetuslapsilla oli kohdattuaan ylösnousseen Herran.

Markuksen mukaan ”Johannes Kastaja julisti autiomaassa, että ihmisten tuli kääntyä ja ottaa kaste, jotta synnit annettaisiin heille anteeksi” (Mark.1: 4). Jeesus sanoi: ”Kääntykää ja uskokaa hyvä sanoma”. Johannes puhuessaan kääntymisestä tarkoittaa kääntymistä pois synnistä, sanatarkasti se merkitsee mielenmuutosta. Jeesuksen kääntymys tarkoittaa lain kirjaimesta pakenemista, sen takia Hän lisäsi: ”Uskokaa hyvä sanoma!” Se, joka uskoo evankeliumin kautta, on lopettanut Vanhan testamentin lain, tai kuten Herra sanoo, laki on toteutettu (Matt. 5: 17 – 18). Jeesukseen asti vaikutti Vanhan testamentin laki, nyt on Jumalan valtakunnan laki ja järjestys, jota ohjaa evankeliumi. ”Uskokaa hyvä sanoma” on tarkoitettu myös tämän evankeliumin lukijoille. Lopun aika on alkamassa mutta ei ole vielä toteutunut. Lopullisesti se toteutuu Kristuksen tullessa toisen kerran.